

AUSTAVINDEN

Organ for Vidrek grendelag

Julen 2004

Austavinden

25. Årgang
Redaksjon 2004:
Martin Indregard
tlf. 76959621 og
90772497
epost: martini@online.no

Arna Flønes
tlf. 76959620
epost: koravn@online.no

Torgunn Olsen
Tlf. 76959640
Mobil: 97187286

Layout:

Anders Øgsnes
tlf 769 40448 og
90625639
epost: adm@hildringstimen.no

Austavindens hjemmesider:

www.vidrek.no/austavinden/
Der finnes alle årgangene fra 1997
til i dag.

Utgiver:

Vidrek grendelag

Pris:

kr. 20 pr. år
(+ evt. porto kr. 15 for postsendte
blad)

Medlemskap i grendelaget:

Voksne: kr. 25
Barn u/18 år: kr. 10

Redaksjonen ønsker alle lesere en
fredelig jul og et godt nytt år.
Spesielt takker vi alle
bidragsyterne.

Opplagstallet for Austavinden er
100 eksemplarer, som det har vært
fra bladet ble starta i 1980.

Lederen

Snart er jula over oss igjen. I år er det nesten bare ei vanlig helg. Så da trenger vi jo ikke å styre så mye, og hamstre matvarer? Butikkene er jo åpne det meste av tida. I år kan vi egentlig ta det rolig og la jula både komme og gå. Eller klarer vi det?

Kanskje det ligger noe i oss fra tidligere tider om alt som måtte ordnes til jul. Om baking, vasking, ølbrygging, støyping av lys og matlaging. Nå kan jo alt kjøpes på butikken, fordi vi har så dårlig tid og fordi vi ikke har de kunnskapene som skal til for å lage alt fra grunnen av.

En ting som i alle fall er kommet til heder og verdighet igjen er lefsebaking. Her på Virak har vi tre dyktige damer som baker og kjevler det de makter, for å dekke etterspørselen. Det bakes også flatbrød, men ikke i samme skala. Men har man fått lefs-er i huset, blir det nok jul i år og.

Man ser ikke så mye til naboene i en hektisk hverdag. Alle er opptatt og strever med sitt. Da er det viktig å ha noen møtepunkter. Mange av damene i bygda har skjont det, og er sjeleglad for at vi har trimmen en gang i uka. Det fins også ei syforening i bygda som heter "Vi ræk", den har eksistert i mange år og er et viktig sosialt treffpunkt. De damene som er med der, møtes etter tur hjemme hos hverandre hver fjortende dag.

Ellers har det vært et stille og rolig år når det gjelder sosiale aktiviteter. Et hederlig unntak er bryllupsfesten til Martin og Ingrid i sommer, med nydelig mat, levende musikk og maksvær.

Barne og ungdomsgruppa har ikke vært i aktivitet det siste året. Det er få barn i bygda, vi er nok nede i en bølgedal. De ungene som bor her, er med på aktiviteter i Håkvik, Ankenes og Narvik. Fotball, speider, handball og kickboksing, tar det meste av fritida. Et annet viktig moment er om foreldrene har tid og overskudd til å

sette i gang igjen barne- og ungdomsgruppa, som bestandig har vært basert på frivillig innsats. Vi får se hva som skjer, kanskje ungene selv sier fra hvis de har lyst til å starte opp igjen. Og da må vi prøve å mobilisere alle gode krefter for å få det til, og det klarer vi vel - ikke sant?

Men vi får glede oss over det positive som skjer, stornaustet som begynner å ta form nede i fjæra er jo et kjempeprosjekt som man bare må ta av seg hatten for. Anders, Gunnar og Jørgen Wilhelmsen har stått på, lafta og fundert og fått det til. Dette kan du lese mer om inni bladet.

Grendelaget har drevet med utvendig vedlikehold av grendehuset i år. Det er blitt lagt ned masse arbeid i løpet av våren og forsommeren, med skifte av bordkledning på røstveggen og maling. Det er også kommet ei ny trapp. Les mer om dette i Grendelagstyret sin rapport.

På medlemsmøtet som grendelaget holdt 21. november, opplyste kasserer Jan Røssås at 34 stykker av totalt 100 abonnenter, ikke hadde betalt for Austavinden og medlemskap i grendelaget fra i fjor. Så skjerp dåkker folkens, sjøl om det er lett å glemme av. Det koste å lage avis, så dersom du vil ha Austavinden må du betale for den.

Austavindsredaksjonen ønsker med dette alle sine lesere en riktig god jul og et godt nyttår. Vi vil også takke de som bidrar med bilder eller annet stoff til avisen. Og vi tar gjerne i mot tips til neste års utgave.

Smånytt fra bygda

Det har vært et stille og rolig år her i bygda, uten de store overskriftene. Utenom da en tilhenger med material ble stjålet utafør Grendehuset, vedkommende som tok den hadde bare hekta den på bilen sin og forduftet. Den er ennå ikke kommet til rette, og til opplysning er registrerings-nummeret YN 8726 - eg sei ikkje meir!

I høst kom det et nytt jaktlag til bygda - fra Tromsø. Det sies at kirurgisk avdeling der oppe gikk for halv maskin under elgjakta... Jegerne har laget eget bidrag til Austavinden.

Byggenytt

Illguth hytta har gjennomgått store forandringer. I fjor ble det bytta vindu og bygd veranda på to sider av huset. Frida, Gunn, Torfinn, Eva og Alf Martin dona ei helg, og da fikk de malt hytta utvendig. I sommer er det kommet opp nytt uthus og Gudmund har hogd skog på framsida, så utsikten er formidabel. Så nå kan herskapet storkose seg i solnedgangen.

Det som en gang var "**Båsn-huset**" er ikke til å kjenne igjen. Store ting

Dametrimmen

Trimgruppa har fått med seg noen nye fjes i høst, fra Råna, Håkvik, Fagernes, Narvik og bygda. I år møtes vi hver mandag. Vi har også hatt en kveld i bassenget, og da gikk vi på kroa og spiste etterpå. Vi har planer om en tur til i bassenget som en avslutning før jul. Oppmøtet er variabelt, men rundt 10 stykker hver gang. Selv om vi er ganske mange er ikke alle med hver gang, da hadde det blitt trangt. Vi er i alle fall heldige som har dette tilbudet, og håper at Anita vil fortsette å trene og trimme oss.

Dementi

Undertegnede kom i fjorårets artikkel om Hildringstimens sommertur, til å gi Bjørn Holmefjord ny far. Han er selvfølgelig sønn av Elin og Bjarne Holmefjord - ikke Elin og Jens, slik det ble skrevet.

har skjedd i høst, det er blir utvidelse av både stua og kjøkken. Så når utbygginga står ferdig har Monica, Totto og ungene god plass å boltre seg på. Huset får en helt ny fasade og det blir skikkelig spennende å se det ferdige resultatet etter hvert.

I alle år har **huset på Skoglund** vært kledd med hvite eternitplater, men har i år fått ny kledelig fasade. Huset til Anita og Geir har fått rødt bordklede med hvitmalte vinduskarmer på tre av fire vegger. På veggen mot E6'en er det flyttet et vindu og blitt verandadør, veggen mot Røssåsen har fått verandadør, de store glassrutene i yttergangen på øversida er blitt lukket igjen, samt at det er laget et overbygg over trappa.

På innsida holder de på å pusse opp gangen. Der er blant annet flere lag med maling fjernet av trappa opp til andre etasjen, slik at treverket er kommet til heder og ære igjen. Oppe på loftet holder de på med et rom som de håper å få ferdig til jul. Det kan vel også nevnes at stua ble pusset opp for et par år siden.

Lykke til videre!

Det staselige **nybygget nedfor veien på Krøkebærnes** viser seg ikke å være ei ny hytte, som mange trudde, men en 2-etasjer garasje.

Hytta til Randi Gimse og Ivar Bjørgen på Sommarfjøsbackkan er gjenstand for ei omfattende vøling i høst og vinter, med nytt tak og innvendig oppgradering.

Hytta som står der **Ingvard Strand-huset på Krøkebærnes** en gang sto, er kjøpt av Asbjørn og Mette Olsen, og blir nå pussa opp.

4 av hytteeierne på **Finngamnes** har ført opp naust i sommer.

Badenytt

Hans og Ragnhild har fått ny **termo-stat** på badestampen

Martin og Ingrid har fått seg **boblebad**. For å få det til måtte de bygge om hele 'innmaten' i bislaget på Indregard, med ny entré, kjellernedgang med mer.

Austavinden skannet

Kjell Olav har sørget for at alle 25 årgangene til Austavinden er blitt scanna. Det betyr at vi kan snart kan

legge de inn på hjemmesida til Austavinden, og kanskje tilby samlinga som CD.

Ikke dårlig! Og takk til Kjell-Olav

Rapport fra styret i grendelaget:

Dugnad på Grendehuset 2004

I år har vi fått utført mye arbeid på dugnad på Grendehuset.

Der var mange stiger på veggen under malejobben

Vi startet tidlig på forsommeren med å skifte bordkle på røstveggen. For å få dette til ble det satt opp en stilasje, kanskje ikke helt etter forskriftene, men den fungerte bra og ingen datt ned. Arbeidet startet med rivning av gammelt bordkle. Jan hadde hentet ny bordkle, som lå klar på hengeren. Vi avsluttet for dagen og hadde fått opp en del underliggere på "nyveggen". Da vi kom neste morra for å fortsette manglet det noe. Hengeren med materialet var borte!

Vi anmeldte saken til politiet, men den har ikke blitt oppklart enda. Etter å ha "deppa" en times tid, henta Jan ny materiale og vi fikk veggen ferdig uten flere overraskelser.

Under arbeidet fikk vi servering av Gunn og Arna. De som gjorde jobben med veggen var Kåre, Jan, Embret og Gunnar. Jan var den store organisatoren.

Det nytter ikke å ha høydeskrekk her i gården!

Grendehuset har også blitt malt (men det gjenstår litt på baksiden). Her gjorde Trimgruppa en kjempejobb, og uten jentene hadde ikke huset blitt malt. Det er godt vi har jenter med sterke armer. Det var også en del mannfolk som hjalp til. Alf Harald stilte med lift, som vi brukte i røstet og Kåre var røstmaler.

I høst fikk vi reparert kloakken og skiftet ut gamle rør. Kalle Samuelson sto for grave jobben med maskin, ellers var Jan, Kåre og Gunnar med på arbeidet. Jan var den som orget det som skulle til. Så nå skal det ikke være problemer med kloakken etter større tilstelninger på Grendehuset.

Jan har også laget ny trapp foran inngangsdøra. Det vi ikke fikk gjort var å lage ny trapp med rampe til nødutgangen, men det får vi ta til neste år.

Vi er fornøyde med at det har blitt gjort mye dugnadsarbeid på Grendehuset i år. Takk til de som har deltatt!

Styret vil minne om at de som ikke har betalt kontingent og Austavinden for 2004 ordner dette. For å ha stemmerett på årsmøtet må kontingenten være betalt.

For styret
Gunnar

Anita og Olga Dal svinger kostene

Jan takker

Etter snart 60 år i storm - snø - regn - og sol, var tida inne for å skifte ytterpanelet på vestveggen. Dugnadsgjeng var Kåre Bjerkelund, Gunnar Hansen, Embregt Rønning og Jan Røssås. Etter 240 dugnadstimer var vestveggen ferdig spikret og malt.

Jeg vil på vegne av styret i grendelaget takke for dugnadsinnsatsen, som har en verdi av kr. 60.000. En stor takk til Gunn, Arne og Gerd for god traktering av smørbrød, rundstykker, kaker og kaffe. Tusen takk!

Jan Røssås

Takk til våre gjester!

En like stor takk til Anders, Hans og Kjell-Olav - og Rolf fra Groms Plass - som sørget for live-musikk hele natta! Vi glemmer aldri soloppgangen over Bjerkvik til tonene av 'Here comes the sun'. Og takk til de som ikke var på festen, men som fikk høre hele konserten i den stille sommernatta, uten å klage.

Takk til alle, for dette livs-minnet!

Martin og Ingrid

I sommer ba vi til bryllupsfest, tre kvart år etter bryllupet 14. november, der bare en håndfull av våre nærmeste var til stede. Familie og venner fra bygda, byen og enda lenger fra var invitert, midt i ei ferietid. Til vår store glede kom hele 80 gjester til festen.

Og for en flaks vi hadde! Etter uker med regn, slo det til med en solskinnsdag og ei drømmenatt av beste Nordlands-merke. Gjestene så ut til å trives med hverandre, både på tunet på Indregard og ved Moloen, der ungene boltra seg i bading til langt utpå morgenen.

Det er mange vi vil takke: 'komi-teen' som hjalp med matlaginga, Indregard-guttan som laga Vidrek-lekene og spesielt til Virak Spontanteater for den fantastiske ur-oppføringa av 'Pål sine høner'. (Vi kan se filmopp-taket en gang på grendehuset, når det passer.)

Barndomsminner fra Oppegård

Ragnhild Gundersen har tatt Gunns utfordring fra forrige nummer av Austavinden, og serverer oss her sine barndomsminner fra Oppegård.

Av Ragnhild Gundersen

Det er blitt 23 år siden vi flyttet hit i 1981. Allerede året etter, lille julaften, flyttet vi inn i nytt hus, som ligger opp mot skogen, ovenfor gammelhuset.

Jeg kommer fra Oppegård kommune, en kommune ca. 2 mil sør for Oslo. På Ski sykestue, som ligger i nabokommunen til Oppegård, ble jeg født i 1949. På en liten plass som heter Fjell, noen km. fra Oppegård sentrum, tilbrakte jeg mine første barneår.

søstre, Karin og Berit. Huset var enkelt, med et rom og kjøkken og utedo. Vann måtte vi bære fra en brønn et lite stykke unna huset. Pappa jobba på jernbanen og mamma i en kolonialbutikk.

Vi gikk på Greverud barneskole. Det var 4 km. en vei, og det var for oss barn å bruke beina til og fra skolen. På vinteren brukte vi ofte spark eller rattkjelke. Det var særlig en lang bakke på hjemoverturen som var veldig artig. På sommeren badet vi mye i et tjern som lå like ved huset vårt. Tjernet het Tussetjernet. Før vi kunne svømme, ble vi bunnet fast i et

brødsmler på kroken. Abbor og mort var som regel fangsten. Noe kattene ble veldig glad for.

På Fjell bodde vi en stund etter at pappa døde. Da var jeg ti år. Selv om huset er revet nå, må vi hver sommer når vi er sørover besøke Fjell. Det er liksom vårt sted fremdeles. Vi flyttet lenger opp til sentrum av bygda. Der leide vi en leilighet hos noen vi kjente. Men vi hadde ikke bodd lenge der, da mamma også ble syk, og døde. Pappa og mamma døde med to års mellomrom. Bestemor kom da og bodde sammen med oss. Hun ble som en mor for oss, helt til vi var i voksen alder.

Da jeg begynte på ungdomsskolen, måtte jeg ta toget fram og tilbake til Kolbotn. Det tok ti minutter hver vei. Sist jeg var sørover, var jeg innom skolen. Det var som å skru tiden 40 år tilbake. Den så akkurat likedan ut som da jeg forlot den. Jeg ble konfirmert i Kolbotn kirke. Selskapet holdt vi på Lambertseter, hos tante Kitty og onkel Harald, som har betydd mye for oss jentene gjennom tiden.

Allerede i 5 års aldersen var jeg første gang på Vidrek. Vi brukte å feriere hos Konstanse og Olaf Kvamme. Foreldrene til Edith, som da var gift med onkel Kåre, bror til mamma.

Der hadde vi mye moro. Hvem kunne

Huset vårt

Her bodde jeg i et lite hus, sammen med mamma og pappa og mine to

langt tau, som igjen var festet til et tre, for at vi ikke skulle komme oss ut på dypet. Fiske gjorde vi også, med

Fra venstre: Karin meg og Berit

Berit meg og kattene våre

tenke seg den gang at jeg skulle bosette meg her? Årene gikk. Da jeg var nitten år, var vi nok engang på ferie her.

Jeg og Jorunn Jensen (datter til onkel

Kåre og Edith) gikk en kveldstur langs E6 og i Manddalen (ved grendehuset) traff vi en ung kjekk gutt. Han fortalte han var hjemme på perm fra militæret. Jeg hadde både sett og lekt med denne gutten tidligere, men

først nå ble han ordentlig lagt merke til. Året etter ble det bryllup. Vi giftet oss i samme kirke som jeg ble konfirmert. Også denne gangen ble festen holdt på Lambertseter. Den første tiden bodde vi på Oppegård. Da Ann Kristin var noen måneder, flyttet vi til Vidrek. Vi bodde her i fem år. Da gikk ferden sørover igjen. Hans skulle gå på politiskolen. I mellomtiden var Roar og Laila født.

I den tiden vi har bodd på Vidrek, har vi blitt besteforeldre til hele seks barn. De to siste som ble født i sommer er tvillinger.

Hele familien, ønsker alle, en god jul og et godt nyttår!

Og så utfordrer jeg Gerd Røssås til å skrive om sin barndom.

17.mai på Virak rundt 1922

Foran fra venstre: Lilly Kongsbakk f 1917, Julie Ravn, Magna Ravn, Helene Hartvigsen f 1916, Ingeborg på Bakkan (med svart lue), Oline Ravn f 1911, Hilda Røssås, gutt foran?

Bak fra venstre: Karine Gundersen, Ingvar Røssås, Ragnhild Larsen Holtvik ? Edvin Ravn, ukjent, Andreas Indregard f 1906, Kristine Ravn (Vollen), Adolf Ravn f 1905, Torleif Indregard? Einar Ravn ? Herman ?

Fotografen er ukjent. Bildet er utlånt av Jorid (Dokka) Kristiansen, datter av Oline Ravn (Stokkenes)

Informant har vært Lilly Kongsbakk

Han Kåre!

Av Torgunn Olsen

De som kjører innover mot Narvik om morgenen, vet at Kåre er tidlig oppe. Det er mer enn en gang at bilen hans har stått parkert i Skjærvik, og Kåre med elghunden Ronja er på tur ned til havet eller allerede ombord i båten.

-Er du på havet hver dag?

-Neida, sjarken og fisket er bare hobby. Jeg drar ut når jeg har lyst og været er brukbart.

Turene på havet, i robåten eller sjarken, går stort sett i områdene ved Skjærvik og Skjombrua. Ombord i sjarken har han god nytte av ekkoloddet. Herfra setter han garn og bruker juksa litt.

-Det blir mest torsk og sei. Juksa blir

mest brukt på sommeren. Slik får jeg fisk både til koking, salting og noe henges.

-Fisken som bruker å henge på på gjerdet nedenfor huset ditt, hva skal det brukes til?

-Det er småsei som tørkes til hundefør. Annen fisk som henges blir etterhvert til tørrfisk og lutfisk. Den beste tørrfisken får du når den fryser ute. Men det må ikke lutfisken. Da sprenges fibre og fisken blir reine

suppa.

Kåre har vært på havet siden han var "småglunt". Det ble mange turer med far og bestefar de første årene. I 1981 kjøpte han sin egen sjark. Noen år gikk han også til Lofoten. Slik som i 1996 eller '97 da han først dro ut med sønnen Alf Harald, så gikk de hjemover med fisken og han fylte et fat med drivstoff, før han tok med seg Torstein og gikk til Lofoten en gang til. Men Kåre mener at det ikke blir flere turer til Lofoten nå.

Opplevelsene og turene har blitt mange med årene. Som Kåre sier: "Jeg er ikke redd på havet, men jeg har respekt for det!"

-Jeg liker meg på havet. Ronja er alltid med, og i sjarken har jeg radio. Noen ganger drar jeg og Ronja i sjarken noen timer bare for å koke kaffe, før vi ror iland igjen. På denne tida er det mindre lyst ute, så det gjelder å utnytte dagslyset.

-Er det noe som har endret seg med fisket gjennom tida?

-Ja. Det er blitt mindre fisk i havet. Det kommer vel av den store beskatninga; båtene og utstyret er bedre og større enn før.

Utenom å være på havet har Kåre litt annet han også "pusker" med. Like før jeg kom inn hadde han nettopp båret inn ved og det brenner godt i ovnen.

-Er du noe i skogen?

-Ja, litte grann, men det blir mest i sommerhalvåret. Jeg har ved så jeg klarer meg. Nå går det stort sett i å bære veden fra fjøsen og inn i huset.

-Du bruker også å sette potet?

-Ja, det gjør vi med settemaskinen. I fjor var det råte på poteten, så i år hadde jeg bare ny settepotet. Det ble lite potet i forhold til i tidligere, men poteten ble bra.

Gjennom sommeren passer i grunnen poteten seg selv, det er jo bare å hylpe. Men vi er mange om å ta opp, hele familien er med og plukker.

-Fikk du deg noen fjellturer i sommer?

-Det ble èn fjelltur i høst. Jeg og Ronja gikk til fjells og var der i tre dager. Da plukket vi multer og koste oss.

I år innebar seinvåren og sommeren mer arbeid enn vanlig for Kåre. Han deltok i stor grad på vedlikehold av grendehuset. Det begynte med skifting av bordklede på vestveggen. Sammen med de andre var det opp med stillaset, rive bort gamle bord og på med nytt. Der fant vi Kåre øverst i stillaset.

-Du blir ikke yngre du som oss andre, men du hiver deg med?

-Jeg ble spurt om å være med, og det var helt greit. Jeg har anledning til å være med, og gjorde det jeg klarte. Det er jo arbeid som må gjøres om vi skal bevare skolen.

-Men vi så deg høyt oppunder mønet, er du ikke redd så langt opp?

-Nei, jeg har ikke høydeskrekk. Stillaset var god, så det gjorde ikke noe.

Noe senere, før sommerferien, ble resten av skolen malt på dugnadskvelder. Her var Kåre også med. Nesten hele skolen ble malt. "Det mangler bare noen få flekker," sier Kåre.

Det siste som ble gjort, nå i høst, var å grave ned en septiktank.

-Det var mye leire, men det gikk fint! Vi hadde en stor gravemaskin til hjelp.

-Er det mer du vanligvis gjør sommerstid?

-Båten er oppe en gang i året for å bli smurt, og det skjer på sommeren. Dette gjøres for å unngå at det gror fast under båten. Ellers blir det jo noe vedlikehold og reparasjoner i båten og annet som måtte dukke opp.

-Jeg ser du har håndarbeid?!

-Jada, garnene må bøtes. Om sommeren sitter jeg i garasjen, men nå tar jeg de inn, etter å ha spylt dem først. En ting er egne garn, men det er ikke alle som kan reparere garn selv. Så her har jeg flere garnlenker som skal repareres for andre.

-Er det viktig å ha noe å gjøre?

-Ja, sånn småpusk, litt hver dag. Hvis jeg bare skulle sitte stille inne aleina, hadde jeg blitt rar.

Dagene er kortere, været skifter, vi går mot vinter.

-Gruer du deg til vinteren?

-Nei, i grunnen ikke. Vi vet jo at vinteren kommer som alle år før. Etterhvert når snøen kommer, blir det lysere.

-Mange tenker på sydens land i mørketida, er det noe for deg?

-Nei, det har aldri frista.

-Hva skal du gjøre i vinter?

"Ikke så mye," sier Kåre og drar på smilebåndet.

-Jeg blir vel å lese litt. Først avisene, så blir det noen bøker, på kvelden, hvis jeg ikke ser på TV. Da går det i en del bøker fra krigen. Det er interessant.

Ellers blir det å puske med garnene, kanskje litt snømåking. Ja, det er nå traktoren som måker. Så drar jeg i besøk, får besøk, og prater litt i telefonen.

Kåre kan fortelle at han spiser middag hos Randi, Kåres svigerdatter og nærmeste nabo, omtrent hver dag.

-Du har stor familie Kåre. Den betyr mye for deg?!

- Ja, den er viktig, spesielt ungene. Vi besøker hverandre og prater i telefonen. Det går vel ikke ei uke uten at ungene er innom. Barnebarna er blitt ganske store, og de prater jeg også med. Alf Harald, Karl Gunnar og Erling og familiene deres bor jo ganske nært. Mens Helge med samboer bor på Sortland og Bjørg med familie bor i Gildeskål. Jeg tenker å kjøre på besøk til Helge og Bjørg før jul.

-Har du tenkt å kjøre dit, er det ikke langt på vinterføre?

-Det går greit. Jeg tar det med ro. Tid har jeg nok av.

Den som tilbringer mest tid sammen

med Kåre og som nesten alltid er med, er elghundtispa Ronja. Ronja kan vi se i bilen, i båten, på snøscooteren; kort sagt der Kåre befinner seg.

-Er Ronja med overalt?

-Jeg drar ingen plass der hun ikke kan være med! Det har hendt at hun må gå inn i huset å være idet jeg har drar avgårde. Da ser hun veldig på meg, og synes ikke så mye om det. Ellers er hun stort sett med. Det eneste hun er skeptisk til, er lyden av motorsaga og snøscooteren. Men hun trosser lyden av scooteren og holder seg ikke langt unna når jeg bruker motorsaga. Hun bruker å leke med Bonnie, bikkja til Randi og dem. Da holder de til rundt husene her.

Når hun er inne går hun aldri opp i senga eller sofaen. Derimot i hytta på fjellet har hun en sofa, og den hopper hun oppi så snart hun kommer i hytta. Ronja blir 9 år 5. januar 2005.

Avslutningsvis kan Kåre fortelle at han skal være hjemme i jula. Frem til da har han litt småpusk han skal ordne, blant annet litt julegaver. Til slutt vil Kåre ønske alle leserne ei riktig god jul og et godt nyttår!

Austavinden takker så mye for prat-en!

"En sommar er over -

...men minnene om den består."

Dette innlegget ble sendt inn til Austavindens 2003-nr., men forsvant på uforklarlig vis under redigeringa. Vi forsøker å rette opp fadesen og trykker innlegget i år.

Sist jeg skreiv til "Austavinden", var om gode minner fra jula 1996. Det har blitt fleire Viraktura etter det, både på godt og vondt. To veldig triste i forbindelse med Torstein og Albert sin bortgang, men også koselige sommartura, livet må jo tross alt gå videre. I fjor sommar sammen med de to eldste barnebarna våre, og nå sist sommar Jens og meg.

Vi kjørte denne gangen. Det har vi ikke gjort sida på 70-tallet. Slik var vi frie til å være så lenge vi ville av ferien, og vi blei, nesten tre veker, og snakk om å komme til duka og dekkabord. Olga hadde kokt deilig lapskaus og rabarbragrøt. Torgunn hadde slått veiene og rundt huset, slik at vi kunne kjøre rett til døra, og sist men ikke minst John Martin, som gjør det mulig for oss å ha huset der heime. Han ser til at alt fungerer som det skal, både med vann og varme. Ja mange takk til dere alle.

I år slo jo sommaren til for alvor. De

to første vekene spiste vi visst alle måltidene ute. Vi kjøpte oss grill. Slik kunne vi nyte middagslaginga i friluft, og det som er så fantastisk med Ofotfjorden der heime i motsetning til Bjørnefjorden hos oss, er at hva tid som helst kan vi ro utpå å fiske middag med vi vill. Torsk, småsei og til og med hysa bit på. Olga har stilt robåten sin til fri disposisjon, og får ho fisk hos oss, kommer han tilbake i foredla stand som fiskekaker.

Vi koser oss også med å gå i fjellet. Jens og jeg går en del i fjell rundt omkring, men ingen plassa er lukta av skogbunnen så god og intens som på Virak. Hva er årsaka tru? På de varmaste dagan, da vi hadde sotte oppe på fjellet og sett hav og fjell gå i ett, ja for enkelte plassa får en den virkninga, eller sett båta på blikkstillafjord, hendte det at vi svette og varme gikk rett i sjøen i fjellutstyret. Ja, kan det bli bedre, fjell og sjø rett utfor stuedøra.

Vi fikk jo også en ekstra opplevelse sammen med Torgunn i Råndalen, da vi besøkte den nedlagte gruva der. Det hadde vært intressant og fått vite meir om gruvedrifta.

Ja, vi hadde en fin ferie på alle måter. Aina kom til og med fra Tromsø for å vise oss siste skudd på familietreet der heime, nemlig Jostein, en god plugg.

Midt i ferien vår kom Bjørn Holmefjord og var ei god veka sammen med oss. Han var jo så heldig å få være med "Hildringstimen" på seilas noen dager, og det satte nok en ekstra spiss på hans Nordlandsferie.

Nå vil jeg avslutte dette skrevet om sommeren på Virak 2003 med å ønske alle "Austavindens" lesere ei riktig god jul og et godt nyttår 2004.

Beste hilsen fra Grete og Jens.

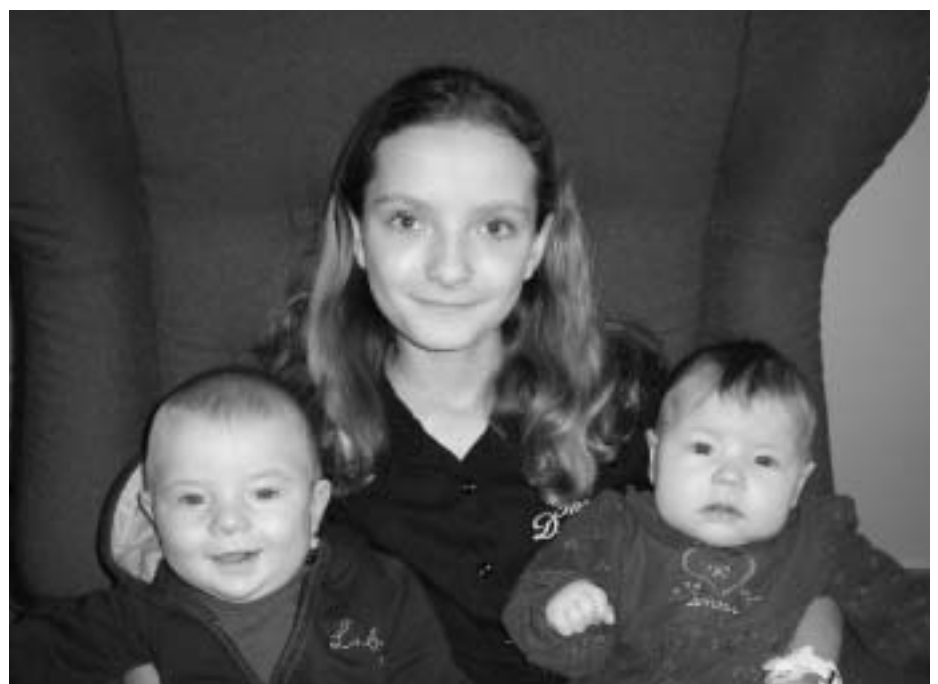
Julehilsen fra en hurtigvoksende flokk:

Våre to skjønneste småtroll kom til verden på Narvik sykehus 20 juni, og Anine ble endelig storesøster! Selv om de ble født 4 uker før termin var de vitale mål 2430 g og 45 cm på Solveig, og 2640 g og 47 cm på Joakim.

Nå er begge over 7 kilo, og er to krevende krabater, så vi har ikke fritidsproblemer! Anine er kjempeflink til å hjelpe oss, så bedre storesøster kunne de ikke ha fått!!! Nå gleder vi oss til julaften som vi skal feire hos bestemor og bestefar på Vidrek, og ønsker alle Austavindens lesere ei god jul og et godt nytt år!

Hilsen fra Solveig, Joakim, Anine, Ann Kristin og Simon

(+ bilde av Anine og tvillingene, tvill.jpg)

Kommer og går 1947 - 48

Virak ungdomslag hadde i 22 år en håndskrevet lagsavis, *Fremtid*. Redaksjonsansvaret gikk på omgang blant medlemmene. Austavinden tillater seg å sakse denne hyllest-artikkelen til året 1947, som trolig er skrevet av en av de tre i redaksjonen, Oddvar Olsen, Arne Kongsbakk eller Reidar Larsen. Avisinnleggene ble lest opp på medlemsmøtene, og var ofte fulle av dulgte hentydninger og humoristiske hint om hva som foregikk i bygda. Vi syns denne gir et artig innblikk i det som rørte seg i bygda for 57 år sida.

Ja, ja, du får ha så mange takk 1947 for det du har vore. Takk for snyfokk, austavind og takk for regn og røytvér, solskinn og stilla og skjønne sommerdager. Det trengs alt. Når en riktig tenker seg om, så kan en ikkje anna enn sakne deg. Har ikkje du vore, så har vi verken hatt sand på skoletomta eller innvigd kirkegård. Det blei då også du, 47, som tok til vettet og tenkte på at det kunne ha vore bra at også vi på den her sida av Skjomen fekk stikk-kontrakter, nei - kontakter og pærer, vatt, votter og amperer.

Du 47 ga oss ungdommer trua på at vi kunne gå på ski og du hjalp oss til å vinne berømmelse og ære på det området. Vi har deg å takke for om vi i 48 blir å bakke ut dessan olympiagutan.

I 47 fekk ungdomslaget en trivelig 17.mai, kor det vanka både ris og ros til bygdas borgere. Blei nokken fornærma og fekk sure miner av det, er det eia domhet. Din kolega, 48, kan snart bli meir tungfordøyelig.

(Henspiller på at ungdomslaget natt til 17.mai pleide å sette opp skilt med 'slagord' i oppkjørslene til gårdene. På

Indregard, der det i 1947 var 4 unger under 6 år, sto det for eksempel 'Vidrek barnehjem' det året. Red.anm.)

Sangen ga du plass til, og vi song og song både for oss sjøl og anner på fester og slikt slag. Men den 6.juni gjekk vi på kjerkegarden og sku sønge for biskopane og nokken anner høyheter. Det måtte sikkert ha vorre meire alvårlig enn vi alle regna med, i alle fall fekk vi ikke ture ivei før bispen og prestan va ferdig med alt øvrig og hadde fått av seg kjolan. Sangens toner vel fra hjerte går, meinte vi, men som dokker veit så sprakk sangen og sia då ha det vorre stilt både der oppe og her nede.

47, du ga gode løfter på fleire måter. Med di hjelp fekk han Deberg seg ny fjøs og han Kåre og han Artur seg kjerring og onga, han Edvin seg nytt gjerde og han Kvamme seg nye tenner, han Einar 2 grisar og han Enevold en traktor. Det holdt på å bli hjelp til selvhjelp i Skjærvik med syymsmaskin, men så blei det stopp sursurr. Det blei fritt for rød tråd. Det har også vorre driftstans i trafikken

Virak-Narvik, men det skylles at gt.2 har vorre sperra for trafikk grunna gateregulering. Trafikken er no åpna igjen.

Som vi forstår har 47 hatt sine vansker, Den strenge varmen i sommer har sett merka etter seg. Det var umulig å få sove den tida, men no har vi ungdomma tatt det igjenn utover hausten. Det har vore tungt å holde auan oppe, trur eg. Hver mann sitt yrke, det har du 47 slått igjennom. Det var verre om vi sku vente til 91, for då kunne det bli berre spillopper av det.

I -48 gjelder det å treffe spikeren på hodet og ikkje sage unna egne bein eller bære galt o.s.v. Her trengs håndverkere som ikkje har verk i handa for å få slutt på det overhåndtakende grisieriet som kallan har lagt seg til - ja - stopp, det kan godt hende at det kan være kjerringa også for den del. Det er i alle fall en gris i hver gård.

Ja, ja, 47, i ett år har eg kjent deg og må no ta farvell. Ingen veit korleis 48 blir, men vi får alle håpe det blir en god følgesvein. Vel møtt, 48!

Ny bok

Forfatteren Marit Åsheim gav i 2001 ut en roman om den gamle kystkulturen i Norge fra slutten av 1800-tallet og frem til ca. 1960.

Hun gir nå ut en ny bok. Det er en fakta og fagbok. Boken er om det moderne norske samfunnet i dag. Modernitetens Norge.

Boken er å få kjøpt i alle bokhandlene.

Kor e fatan

?????

3 ovale glass fat e søkk borte fra Grendehuset.

Har nån uforvaranes tatt dæm med seg heim?

Nye verdensborgere

Det er ikke født noen nye innbyggere i bygda i år, men man kan jo håpe at noen av årets nye borgere etter hvert vil flytte nærmere besteforeldrene. Før vi kan skilte med et helt kobbel av stolte besteforeldre. Hør no bare;

Berit Olsen ble bestemor for andre gang, da Aina og Frank Arne Hansen fikk en gutt 2.mai, som har fått navnet **Anders**.

Anders

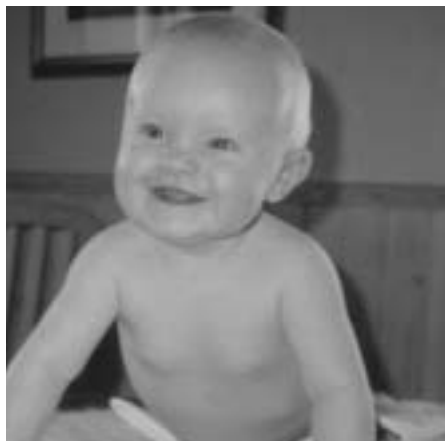
Ragnhild og Hans Gundersen er for veteraner å regne, og de fikk likeså godt to nye barnebarn i samme slengen. Ann-Kristin og Simon ble foreldre til tvillingene **Solveig og Joachim**, som ble født 20.juni.

Solveig og Joachim

Eva og Alf Martin Arntzen er jo ikke bofast her i bygda, men de tilbringer mye tid her ute og regnes som en del av "inventaret" - ved elva. De er blitt besteforeldre to ganger i år. Espen og Torun fikk ei jente som har fått navnet **Emma**.

Pål-Martin og Ann Kristin fikk også ei jente som heter **Live**.

Live

Emma

Gunn og Torfinn Larsen ble endelig besteforeldre 19.august, da fikk Thomas og Lise en gutt som skal hete **Tobias**. Det er Tobias som er vårt forsidebilde i år.

Tobias

Frank Solli og Anita Jensen fikk **Kevin** 4.oktober. De bor i Storfjord i Troms, men er av og til å se i huset etter ho Petra. Vi håper at de med tida kanskje muligens slår seg ned her.

Kevin

Kjetil Indregard og hans Ingrid-Anne, som bor i Oslo, fikk **Ask** 11 oktober. Martin og Ingrid ble dermed besteforeldre.

Ask

Austavinden ønsker alle til lykke med familieførøkelsen.

Kattonga

**Plages du med mus?
Da treng du en pus!**

Tlf.76959620

"Vassfæra" hennes Olga

Austavinden har vært på besøk hos Olga Dahl, og fått et lite innblikk i hvordan det var for en femtenåring å skulle skaffe vatn til hus og fjøs, hver dag året rundt. Her i landet har vi nesten glemt vår egen nære historie, for utviklinga har gått så fort. Det er mange land i verden som er der nå, der vi var for vel 60 år sia. Men en ting er i alle fall sikkert og det er at barn og unge tidlig måtte ta ansvar.

Av Arna Flønes

Vi skal bevege oss litt bakover i tid til den gang ho Olga på Bjerklund (Dahl), var ny konfirmert. Olga ble født i 1927 og starta tidlig med å hjelpe til hjemme på gården, noe som var både vanlig og nødvendig på den tida. Det var andre tider og andre ting som var viktige enn det vi opplever i dag. Nå har folk et tidspress å slåss mot for å rekke alt, men da ho Olga vokste opp var det hardt arbeid og mykkje slit for å klare dagliglivet. Faren til Olga var mye på fiske og arbeidet med nødsarbeide på veien. Mora hadde hovedansvar for hus og fjøs..

Å skaffe vatn til gårds var Olga sin oppgave, ho og mora delte på denne jobben som var veldig tidkrevende og tung. Det skulle vatn til både i fjøs og hus. Tenk bare på kor mye en hest drikker, de hadde også kyr på båsen. Dette var lenge før vannverkets tid,

og de hadde ikke egen brønn, det gjorde at det var ingen enkel oppgave.

Vanligvis henta de vatn i en bekk i Andreasdalen (Jørgendalen). De bar børtre over skuldrene med to bøtter hver. Et uttrykk som ble brukt når folk bar vatn var "de kom med vassfæra."

Når det var tørre somrer, og av og til om vinteren, måtte de gå nesten ned i fjæra på Agnar si mark. Der var det en kilde med blankt og fint vatn, men så hardt som bare det.

Vinterstid med fokkskavla i vind og blåst var det et svare strev. De måtte grynne i djupsnøen og med den tunge børa sank de djupt ned. Ofte var bøtene bare halvfulle når de endelig kom seg heim. Det ble mange turer og tunge bærer.

I tillegg til denne jobben, fikk Olga seg et anna arbeid etter konfirmasjonen. Det var å fyre opp i skolestua på mårran, og å vaske etter skoletid. For denne jobben fikk ho 60 kr pr mnd og fri sykekasse. Ettersom gammelskola ble ødelagt under krigen, var skola flytta til Åsheim. Denne jobben hadde Olga i 5 - 6 år, før ho dro ut i verden og flytta til Narvik. Men som vi veit så holdt ho seg i reinholdsbransjen, som ble hennes yrke.

Men ho Olga starta dagen med å fyre

opp i skolestua. Så var det å starte med vannbæringa. Det tok mye tid. Etter at skola var slutt for dagen var det å gå og vaske skolestua.

Men en vinterdag spurte ho Olga far sin, han Hans på Bjerklund, om han kunne ordne nån kaupa på sleden, så kunne ho kjøre med hesten til Storelva i stedet og hente vatn. Han tok ho på ordet og festa ei eiketønne med kork og fleire spann på sleden.

Så la ho Olga i vei med hest og slede. Anna hver dag fylte ho i alle dunkene i elva og kjørte heim, så var det å ta vare på alt så det ikke fraus. Vatnet måtte i hus, noe til husholdning og klesvask og noe til dyrene i fjøset. Når lillebror Albert hadde fri fra skola, var han med og hjalp til. Selv om han var 9 år yngre enn Olga, var det ei veldig god hjelp å ha. Det ble lettere når vannhentinga bare var anna hver dag, men det var alltid anna arbeid som sto for tur.

Det er jammen ikke rart at ho Olga har vondt i både rygg og nakke når man tenker på alle de tunge bøkene ho har tatt. Men samtidig skal man leite lenge etter nån som er like sprek som ho, som går på trimmen så sant ho kan.

På spørsmål om ka ho brukte å leke da ho gikk på skola, svarte ho Olga at

Her kan det muligens være på sin plass å vise vasskjøring på gammelmaåten - her representert med Ole Olsen og hoppa Maja vinteren 1966.

de brukte å kaste femstein. Og så var ho ofte i lag med Edith Kvamme (mor til Trond Jensen). De lekte mye med dukker og var ute i snøen og laga engla vinterstid. Men å gå på ski gjorde ho ikke.

Skola var todelt. Småskola gikk to uker i strekk og hadde fri i tre. Storskola gikk motsatt. To uke fri og tre uke med skole.

Ho Olga vil jo helst ikke ha noe blest om seg sjøl, men det er en ting som bare skal nevnes helt til slutt. I dag er

det jo en selvfølge at jentene tar sertifikat når de fyller 18 år. Men det var ikke vanlig rett etter krigen. Den godeste Olga var sånn sett veldig frampå og tidlig ute. Ho ville nemlig lære seg å kjøre bil, og fikk full støtte av far sin. Han skjønte vel at det ikke var så dumt og hjalp henne med å komme i gang. Ho kjørte opp i 1949, da var ho vel runda 20 år. Den første bilen Olga hadde var en kassebil, en Hannomag. Neste bil var en Opel varevogn. Men etter på har det bare vært Volvo. Men kanskje det blir en

annen historie?

Olga og mannen Nils flytta til Virak i 1975. De hadde bygd hus på tomte der Olga hadde hatt ei hytte. Da var det kommet vannverk til bygda og det hadde avgjørende betydning. For å bære mer vatn var ikke aktuelt.

Takk for praten Olga, vi sees på trimmen..

Vidrek i gamle dager

Brensel-auk på myra

At man har brukt vedskogen på Vidrek til brenselanking er noe alle er klar over. At torving har vært vanlig, er noe som færre av oss kjenner til.

Dette bildet fant vi i fotoalbumet etter Ole Olsen. Det viser Magda og svigerfar Eliseus på torvmyra med ei fin rauke.

Bildet er for dårlig til at man med sikekrhet kan fortelle hvor det er tatt, og vi kjenner ikke til tradisjon for torving i familien. Kanskje noen av Austavindens lesere kan fortelle mer om torving på Vidrek.

Gravøl og gravferd

Ole Olsen har etterlatt seg mer enn 200 handskrevne sider om bygda. Historien slik han kjenner den, og tradisjon slik han har opplevd ting i sitt liv. Her er et kapittel, hvor han tar for seg gravferd og gravøl. Dette har ikke alltid vært like lett. Her er Oles egne ord uredigert.

Det som er i friskest minne er sikkert skikkene omkring gravøl og gravferd i grenda, og som sikkert er en parallell til skikkene i Ofoten i alminnelighet.

Våre foreldre fortalte at de i deres ungdom, eller før århundreskiftet, var det alminnelig at man hadde stående en likkiste i reserve på gården, eller nærmere bestemt i naustet. Og de som var snekkerkyndige karer laget sin egen kiste. Det var dette at en alltid skulde være førrebudd, også

dette med en kiste på lager. Det var ikke noe lager av slike ting, men det var å bestille hos en kjent kistemaker, og det var ikke alltid at denne hadde dertil egnet materialer på lager. Og det måtte være prima material. Helst så at både lokket og sidene var hele i bredde. Limt lokk var sekunda vare, som selvfølgelig sprang opp når kista var kommet i jorda. Dermed skulle en kjær avdød ligge i vatten. Dette var en uutholdelig tanke. Nei, at kista skulde være som grodd i hop, var alminnelig tale.

Det var alminnelig at når det var gamle mennesker som var gått bort, var gravølet nærmest som et alvorligt gjestebud. Det var en naturlig slutt på et langt og strevsomt liv, og ingen hjertegripende sorg. Men det var med ærbødighet man fulgte en eldre nabo til jorden.

Når gravferdsdagen var bestemt gikk en av familien, enten en sønn eller bror, eller et annet verdigt medlem av familien fra gård til gård og bad til begravelsen. Når så dagen opprant var det å gå rundt i bygda

med morgenaffe, og det så tidlig at de fleste i bygda var i senga. Det kunne være 2-3 partier som gikk. 2 unge piker i hvert parti. Det hendte jo at husmora i gårdene var oppe, men de andre ventet på kaffebesøket, særlig ungdommen. For dem blev det jo besøket en småkosemoro i all stillhet - både for kaffepartiet og de som blev besøkt. Så skikken var velsett bland de yngre i grenda.

Til Håkvik

Her på Virak var det fra år 1900 gravplass i Håkvik, og det var alminnelig at folk fra Virak var og grov grava dagen før. Man var alminnelig 4 mann, og da helst en noe tilårskomet, og 2-3 yngre. I begravelsesgården fikk man niste med, og der måtte man møte opp når man kom tilbake. Da var det oppdekking av det som kom på bordet begravelsesdagen. Det var aldri betalt for dette arbeidet fordi det var regnet for den siste tjenesten en gjorde en nabo eller venn.

Da en måtte til Håkvik var en nødt til å ha morgenen med seg, og så snart en kunne komme fra fjøs og heimstell, møtte en opp i begravelsesgården. Der var frokostbordet dekket - ikke med påsmurt mat, men med tallerken, kniv og gaffel., vafler, samt flere sorter brød og pålegg i mange varianter. Det var også skikk i bygda at en tok med seg melk, gomme, kjøttrull, eller det en hadde å kunne stø til med.

Hvis det var godt vær, blei kista satt ut, men var været dårlig og en ikke hadde en ekstra stue, måtte den siste salme synges heime der den stod, enten det var en låve eller et annet uthus. Kista var den gang pyntet med lyngkrans, og var det sommer, var der markblomster i tillegg. Men lyngkransen med små einerdusker og røsslyng var hovedrådende. Lyngkransen var spikret i buktninger rundt lokket, og litt pynt var det også på eller rundt på underkista.

Ved graven

Så vidt en minnes og hørte, var der ikke noen tale ved båra, unntatt når presten var tilstede. Men det var ytterst sjeldent at presten hadde høve

til å komme ut i bygdene. Dette fordi presteskysen var en hel affære med båt og mannskap.

Etter at salmen var sunget oppe i gården, tok de som skulle bære ut kista og begynte vandringa til sjøen, for det var i båt og på havet ferden skulle gå. Ut fra gården og i førre kista gikk 3-4 av de flinkeste og kraftigste sangerne i bygda og sang. Selvfølgelig stemte de i følget som gikk nærmest kista i med sangen.

Kirkeveien

Før det kom motorbåt til bygda, var åttring og firroring de største og mest brukte likføringsbåter. Når båten var ferdig lastet og la fra land, og kommet i sig, begynte man med salmesang igjen. Da var det farvelsangen og vinking fra båten og i land.

Vinking fra land pågikk så lenge en hørte sangen. Dette samme mønsteret fulgte men også da det kom motrobåter til grenda. Da hendte det, at hvis været var brukbart, gikk denne en runde på vika, med vinking og sang.

Dette med sang fortsatte en man med korte mellomrom og opphold helt til Skjomnes. Det blev da et opphold mens man fikk folket på land og kom på vegen. Men så blev det, med små pauser, sang helt fram til kirkegården, og fram til graven. Og det var den kjente salme "Gå nu hen og grav min grav".

For oss som var i gravergjenget, var det dystert å stå der inne i Håkvik og høre ljommet av sangen når følget kom innover rundt banksvingen. Det følger jo noe tungt med disse salmetoner som er fulgt av såre minner for hvert menneske.

Heim igjen

Når så hjemveien begynte, var det som noe tungt var lagt bort, særlig hvis den henfarne var et eldre menneske. Når en så kom hjem, var det i begravelsesgården til mat og som var. Fra århundreskiftet og en god tid utover var risengrynsgrøt den faste varmrett, og denne var spesielt god syntes alle. Det var spesielle kokker til dette. Det var som det vanligvis er i et bygdesamfunn, at enkelte kvinner

har særlig lag med matstell i større anledninger, enten det er bryllup eller gravøl. Og grøten til en begravelse med mange mennesker måtte kokes i en stor gryte og måtte passes omhyggelig og stadig røres i. For blev gravølsgrøten svidd, var det uut-slettelig minus for kokka, og kunne spørges vidt i bygdene.

Hvis vi unger ikke var med til kirkegården, vanket det ofte en smak grøt på forhånd hvis vi hadde vært snill og til hjelp. Etter en slik utvart var mye av dagen gått, og folk spiste godt. Etter dette måltidet folket det med ro, og pratet utover kvelden.

Der var alltid noen fjerne slektninger og venner som en sjelden traff, og nu hadde en høvet til å ta en prat med. Så utpå kvelden blev det atter servering, da etter smak og behag kaffe eller chocolate og kaker.

Så var det en tid at man forlot grøten, og gikk over til steik og dessert. Dette virket jo mer fint, men var mer kostbart og arbeidskrevende. Så vidt en minnes gikk dette ut under andre verdenskrig. Siden har det vært smørbrød, kaffe og chocolate.

Fra 1946 er det kirkegård på Virak. Da hadde Virak gravlagt sine døde i Håkvik 46 år og de fleste av forrige generasjon hviler der. Den første som var gravlagt på Håkvik kirkegård var Ole T. Hansen fra Virak. Dette var i mars 1900. Den første på Virak gravlund var Krstian Tommasen, vinteren 1946 den 2.3. Da var ikke kirkegården ikke innvigd, men blev det samme sommer av biskop Wolert Kron Hansen. Og i 1974, den 1.1, er det lagt 36 mennesker på Virak gravlund.

Ole Olsen 1900-1978

VIRAK ER FANTASTISK

Jaktlag fra Tromsø? Hvem i all verden var det nå som hadde fått Virak? En gjeng med sykehusfolk fra byen som trodde de bare kunne komme her og komme her? Kanskje var det slike tanker og rykter som gikk om oss i forkant av elgjakta 2004. Men det skulle for vår del vise seg at frykten var totalt ubegrunnet - og at vi fikk møte en natur og et folk som gjorde oss ydmyk og takknemlig over alt vi fikk oppleve.

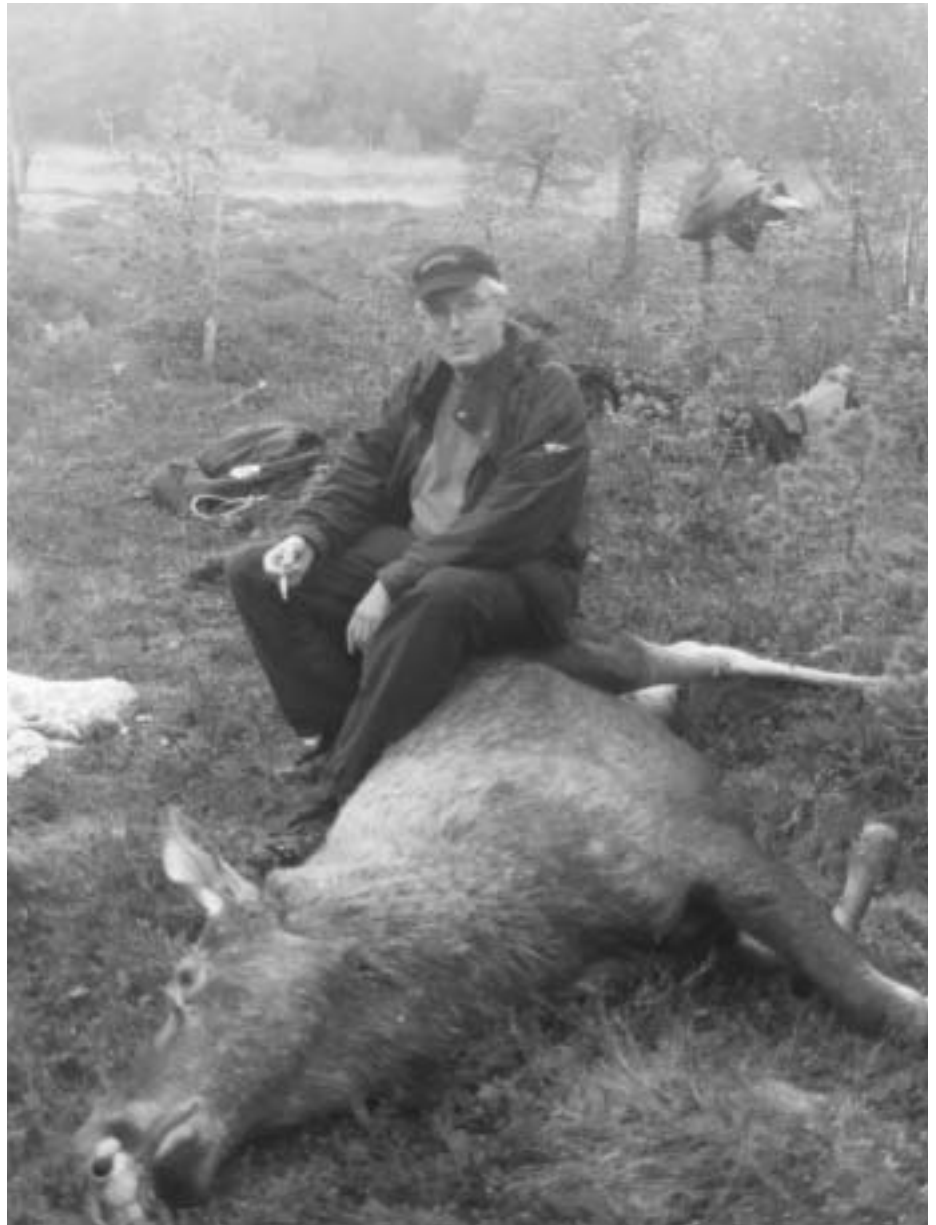
Av Tor Øyvind

Det var en spent og forventningsfull gjeng som 23. september passerte Skjombrua på vei inn i vårt nye elgvald. Forventningene var store etter rekognosering tidligere på høsten. Etter samtaler med lokalkjente og tidligere jegere på valdet, visste vi at det var bra med elg.

Men ville vi lykkes? Et nytt vald er alltid en utfordring på mange områder. Ville vi trives? Hvordan ville lokalbefolkningen ta i mot oss? Var marka full av småviltjegere og bærplukkere? Og ikke minst - fikk vi en god start med tidlig felling av dyr?

Søkklastet med utstyr på hengerne møttes bilkortesjen på avtalt sted. Parkeringsplassen ved kirkegården var utgangspunkt for en logistikkoperasjon av de store. Men med tillatelse fra grunneier og i samråd med kirkevergen hadde vi pekt ut vår hittil fineste leirplass: Tilbaketrukket fra E6, høyt og fritt over Virak med utsikt mot Leira og sjøen, og med en veritabel elgautostrada ikke langt unna.

Elgen har sine faste trafikkveier i terrenget, og en av dem gikk få hundre meter bak leiren. Ganske riktig, det tok heller ikke lang tid før hundene varslet om at det var elg i nærheten. Dette lovet godt!

En fornøyd jeger Frimann på felt elgku på Stormyra.

Laget vårt er sammensveisa etter mange års jakt på ulike statsvald i Nordland og Troms. Vi kjenner hverandre ut og inn og har våre faste rutiner og ritualer. Utstyret er det heller ikke noe å si på, vi har samlet oss en solid porsjon jordisk gods i form av telt, ovner, kjøkkenutstyr, reinskinn og alt mulig annet mellom himmel og jord som kan gjøre livet i felt behagelig og praktisk.

For vi liker å ligge ute! I valget mellom leid husvære og vår egen teltleir er vi krystallklare - vi foretrekker teltene. Spesielt når vi kan slå oss til på en så flott plass som her, der alt ligger til rette for kvelder rundt store bål med nordlyset slamrende på himme-

len over oss.

Det er like godt å slå det fast med en gang: Våre forventninger ble innfridd på nesten alle punkter. Alle vi møtte var enestående hyggelige og tok imot oss med varme og forståelse. Her er det tydelig at de aller fleste ser på jakta og aktivitetene rundt den som naturlig og nødvendig - ikke minst for å redusere antall tragiske hendelser med påkjørsel av elg i trafikken.

Det tar alltid tid å bli kjent i nytt terreng. Og på Virak er det terreng i overflod! Utallige søkk, daler, koller og revner i terrenget gir tilsvarende muligheter for elgen til å stikke seg unna og velge veier utenom poster og

Bygdefolk på besøk i teltet

folk. Men det er jo også det som er noe av sjarmen og spenningen med jakta. Å bli kjent i området, finne de virkelig gode postene, og etter hvert kunne forutse hva som skjer når dyra settes i bevegelse.

Problemet er bare at det gjerne tar flere år å samle den erfaringa. Og med sju dyr på kvota og fjorten dagers ferie har man ikke spesielt god tid....

Det er mange som skal takkes for at årets jakt ble en suksess. Først og fremst Gaute og Anne Berit Eidissen, som sammen med sine prektige sønner på enestående måte tok imot oss med hjelp og støtte på så mange vis. Alt fra nybakte kaker under slaktinga til førsteklasses bålved av selje stilte de opp med! En fantastisk familie som vi setter stor pris på. Likeledes Martin Indregard og Ingrid, som lot oss invadere utmarka si og gledet oss

med sin positive holdning på vegne av de andre grunneierne.

Men det var mange andre. Her skal ikke ramses opp flere navn - rett og slett i frykt for å glemme noen. Men uansett hvor vi kom, parkerte, spurte oss for eller vaset rundt på inn- og

utmark ble vi tatt godt imot.

Skåret i gleden var at vi mista vår hund Troll i en tragisk påkjørsel en av de siste jakt dagene. Vi var klar over risikoen med E6 så nært, og hadde snakket mye om det. Men det hadde gått så bra - inntil det smalt. En forferdelig hendelse der ingen kan lastes for det som hendte - aller minst sjåføren som ikke hadde en sjanse til å unngå situasjonen. Vi mista en trofast jaktkamerat, men er nødt til å legge det bak oss og se framover.

Virak er et fantastisk område. Her er bra med elg, og et mangfold av andre dyr og fugler som gjør sitt til en spennende og rik naturopplevelse. Hittil har vi bare så vidt luktet på terrenget, det er mange områder vi nesten ikke har jaktet på. Neste år blir vi nok enda bedre kjent, og vi gleder oss til fortsettelsen av vår forpliktelse som jaktlag.

Rast på fjellet

Den store elgfesten

Den første losen bryter fram mellom bjørk og gran, gir gjenklang oppover dalen der den får fritt leide over det lille åpne området nedenfor oss, til den treffer hånda bak øret og baner seg vei inn til trommehinnen min. Hvor? Hvorfra? Så kommer enda en los, og på jaktradioen får vi høre at to på laget jager et større dyr et stykke ovenfor vår post.

Av Narvikgutta på tur - Michael og Cato

Jeg skjønner ikke mye da vekkerklokka brutalt river meg løs fra Jon Blunds behagelige bomullsverden, kvart over fem en lørdags morgen. Etter å ha gnidd den mest intense søvnigheten vekk fra øynene begyn-

ner det å demre. Elgjakta, selvfølgelig, jeg skal jo på jakt.

Vi har så vidt rukket å parkere bilen på gårdsplassen til Fred Hartvigsen oppe i Eiterdalen, før en høyreist turkledd jeger imøtekommer

oss og håndhilser. - Så dokker fant frem, gutta, det her e han Fred, hyggelig.

Oppunder mønet på den lille jakt/verktøybua hans henger ferdigparterte deler av oksen som ble felt

første jakt dag, til tørk. Himmelen er i dag knallblå, og danner en fantastisk ramme til de snøkleddede toppene og den fargerike skogen i forgrunnen. Ute på gårdsplassen stresser en elghund rundt og venter på å få starte jakten, og inne i den koselige jaktbua er resten av jegerne allerede kommet godt i gang med jaktprat og morgenkaffe.

Da morgenkaffen er inntatt og nistepakken lagt i sekken, blir vi alle delegert til hver vår plass. Noen skal gå og jage med hundene, mens andre blir henvist til sine poster. Jaktleder Fred virker til å ha kontroll på det hele, og den store elgfesten kan starte.

Vi har så vidt rukket å innta vår postplass før Fred kommer inn på sambandet og forteller at bikkja hans har fått los. Jan Røssås som representerer erfaringen på vår post gir tilbakemelding på radioen om at vi ikke er klare før om ti minutter. Noen busker skal kappes før sikten på det åpne området over oss er optimalt.

Å sitte på post kan mange ganger være en skikkelig tålmodighetsprøve. Jeg må vel egentlig innrømme at jeg vel ikke hadde de helt store forventningene da jeg tidligere denne dagen ble delegert postplass. Men det skulle vise seg å bli langt mer interessant enn jeg på forhånd hadde trodd. Jaktveteran om moromann Jan Røssås vartet opp med den en utrolige jakt historien etter den andre, mens han hele tiden bisto undertegnede med å holde liv i bålet.

- Før i tida var ikke folk så nøye på dette med jakt og alkohol, kommer det plutselig fra Jan. - Og det hendte rett som det var at det ble for mange småglass på posten. Så var det en gan to jaktkompiser hadde sittet lenge på post uten at elgen hadde vist seg. For å varme seg litt ble det noen små glass, og så enda flere. Ja, du skjønne det at det gikk nå ikke bedre enn at en bonde som bodde i nærheten kom tøffende i Gråtassen sin nede på sletta, og du kan jo gjette hva de mindre edruelige jegerne trodde det var. Begge kastet fra seg flasker og fikk storingen der ned på kornet. Da det smalt i godset på den

lille traktoren ble jo bonden vet-taskremt, hoppet ut av Gråtassen sin og la i vei. Da kom det fra den eldste jegeren, han Gjendor: - Du Per, nu tok æ kua, så kan du få æra av å skyt kalven. Jan ler selv så han rister.

Plutselig mens Jan er midt i en ny fortelling, kommanderer Sylvi Røssås oss til å være stille. Vi retter blikket oppover mot det lille skogholtet foran oss mens vi saumfarer området med en jegers øye. Og ganske riktig. Litt til høyre for oss skimter vi konturene av et større dyr, hvis kjønn er litt vanskelig å bestemme. Den ene oxen som jaktlaget var tildelt ble felt allerede første jakt dag, så vi håper alle på at det er kvinnelig artsfrende som nærmer seg posten vår. Og vi er heldige. Kua tar et par steg, stopper opp og ser seg rundt, tar et par steg til og stopper på nytt. Den føler helt tydelig en slags fare, og i noen få sekunder forsvinner den bak noen større steiner. Vi får ikke øye på den igjen før den er i motsatt hjørne av det åpne området over oss.

Jan gir beskjed over radioen at kua har passert vår post, og at den nå nærmer seg posten til Bjørn Bergersen, også kalt smeden. Undertegnede som hele tiden har ligget bak Sylvi og Jan i lynget oppdager plutselig en intens skjelving i den ene foten til Sylvi, som i år stiller med våpen for første gang. Avtalen var at hun skulle få prøve seg om det bød seg en mulighet på vår post, og hun var virkelig innstilt på å skyte om hun skulle få sjansen.

Ikke før har kua klart å snike seg utenfor vårt område merker jeg at også jeg sitter og skjelver som et aspeløv med kameraet i hendene. Disse få minuttene da kua snek seg sakte framover i skogen var alene verdt hele dagen på post. Den intense spenningen, den innbitte og konsentrerte holdningen til begge jegerne på posten, vitner om en helt egen sjel i den etter hvert så populære elgjakta. Jan bryter plutselig tausheten. - Slapp av, folkens. Smeden e en skikkelig ringrev, snart døtt ho. Han har så vidt rukket å sagt det før det første smellet farer gjennom dalen. Jeg kaster på

meg sekken og gjør meg klar til å løpe bort til byttet, da Jan stopper meg. Så smeller det på nytt. - Der ser du, kommer det fra Jan. - Det er helt forbudt å røre seg fra posten før skytteren har gitt klarsignal over sambandet. Jeg føler meg litt dum, som en ivrig guttunge, og beklager min urutinererte oppførsel. Så smeller det igjen, og få sekunder etter kommer smeden inn på radioen med karsignalet.

En ganske stor elgku ligger sammenkrøket ved foten av to bjørketrær. Smeden som til nå er dagens helt står litt i bakgrunnen og beskuer dagens fangst mens han venter på at hjelp til å få snudd elgkua på rygg.

Nede ved jaktbua henges elgkua opp på en traktor for å bli flådd. Også her jobber alle sammen, og små kniver jobber iherdig på hver sin del av det flotte dyret. Store kraftige muskler kommer mer og mer til syne, og snart henger det kun en naken kropp igjen på traktoren. Roger Røssås, sønnen til Jan, som tidligere i dag forlot posten på den andre sida av dalen for å dra til Saltvik for å jakte, ringer og gir beskjed om at han har skutt en kalv. For en dag. Perfekt vær, trivelige jaktkamerater, og to elg. Det må en kunne kalle full klaff.

Da vi skal til å kjøre fra jakteldoradoet til Fred oppe i Eiterdalen, kommer Roger og et par andre kjørende inn på gårdsplassen. I tilhengeren ligger ikke en, men to kalver, og med ett er Roger dagens store helt. De to dyrene er tvillingkalver.

Etter å ha kjørt et stykke på hjemveien og utvekslet mange inntrykk med Cato, legger jeg meg bak i setet og forsøker å gjenoppleve dagens høydepunkter, med lukkede øyne, i en kort men glassklar revy. "Drev settes i gang. Spyttfuktede fingre kjenner på vindretningen. Hunder følger vilt i ganglos. Tomler fingrer med sikringer. Bål gjøres opp. Bønner om jaktlykke mumles i hemmelighet. Termoskaffe drikkes og brødblisinger settes til livs. Radiosambandsutstyr bruser, suser og knitrer mens det formidler jaktens forløp til en jaktleder og hans utplasserte jegerkompiser.

Elger opphører å være elger

og forvandles til noen hundre kilo kjøtt, hund og sener. Ram viltlukt og blod blandes med innvoller som blodige armer sliter ut av dampende buker, mens opphissede hunder tygger i langt stridt ragg. Smilende jegere tar tak sammen med jaktkamerater og sleper tunge kropper fram til nærmeste traktorsti."

Enda en gang er skogen blitt beskattet av sitt forråd av fornybare ressurser som kan bli festmiddager og hverdagsmat - nyttårsfilet, bankebiff

og enkelt pålegg.

I dag da våre liv styres av raske svingninger på aksjebørsen vedren over og vi setter prislapp på tida vår, trenger vi å stenge av mobiltelefonen som piper i lomma, sette oss ned på våre poster og la jaktens sjel gjøre oss til opprinnelige mennesker igjen.

Takk for turen til Fred Hartvigsen, Helen Linberg, Jan Røssås, Roger Røssås, Sylvi Røssås, Bjørn Bergersen, Wilhelm Johannesen, Ola

Frihetsli, Lars Frihetsli, Eivind Frihetsli og Stian Nilsen.

Hilsen Narvikgutta på tur, Michael og Cato.

På besøk i Smalnesbukta

Her er et gjeng på besøk i Smalnesbukta hos Karen og Knut.

Fra venstre bak: Karl i Øverstua, Oskar Ravn (bror til Kristine på Vollen. Foran fra venstre: Hans Arntzen (ble gift med Ragnhild), Barthold Arntzen, Einar bror til Mette, Karen - mor til Mette, Mette i Bukta (Knutsen), Anna (Petter-Anna), ukjent, Petra Olsen (Kristensen), Agnes (mor til Arthur), Ragnhild gift Arntzen.

På taket og nedover: Peder - oppfostra på Kongsbakk, søskenbarn til Elisabeth Kongsbakk, Erling Wirak (bosatt i Oslo, sønn av Helmer, bror til Johan og Tina, Olga - oppfostra på Bakkan, Astrid Olderøy, født Johansen, Bogen, Konstanse Olsen (søstera til Ole), bestemor til Trond Jensen, Elisabeth f Johansen, Kongsbakk, Anna Ravn (Mellastua)

Fotograf er ukjent
Informant er Lilly Kongsbakk

- Hans Gundersen har i år gjort en filmatisk dokumentasjon fra livet på Mattisheimen for Ofoten Museum. Edmund, sønn til Elida, har funnet fram og skissert de tuftene som finnes, og Hans har intervjuet Elida og Karine om deres oppvekst.

"Når sommerdagen ligg utover landet..."

Av Torgunn Olsen

Så fikk vi smak av sommer i år også. Ja, knallsommer vil enkelte hevde. Første uka av august glimra til med upåklagelig finvær. Sol fra morgen til kveld. Det var godt å være nordlending, og søringan ble ikke ofra en tanke.

Temperaturen krøyp såpass oppover gradestokken at flere søkte tilflukt i fjæra og ved havet, for ikke snakke om i havet og på havet. Det hadde seg slik at det var flo sjø på ettermiddagan, og da høvde det seg godt å ta en avkjølende dukkert.

Flere av dagene, men spesielt en av disse, synes jeg det var ekstra mye folk og liv ved moloen. Badehånddukene ble brettet utover sanda og moloen, solstoler ble satt opp, og solkrem og leskende drikker ble konsumert.

I flere timer var det fastboende, store barn, små barn, barnebarn, svigerbarn, hyttefolk, feriegjester, slekt og venner som

koste seg her nede. De prata med kjenninger, og de man ellers ser sjelden. Omtrent alle bada.

I vannet fløt det badeleker og bademadrasser med blant annet de som ville beskue krabber fra passelig avstand. Selv ved fjæra sjø ble vandraktiviteten knapt nok avslutta.

Tida følte for noen timer litt lengre. Det var godt å være til. Se så

mange kjenninger. Så godt med smak av sommer før høsten igjen begynte å ta tak.

Med sand mellom tærne og våte hånduker, tusla vi førnøyd opp på kveldparten for å spise.

Et fint minne til kjølige vintertidager.

Virak Sangkor

Korøvelse på gammelskolen på 1930-tallet:

1. Thora Thomassen (søster til Hans Bjerkelund, nr.8)
2. Laura Larsen (fra Holtvik, søster til Kristine nr.3, Deberg, nr. 5, Enevold nr. 10, gift med Alfred nr. 7)
3. Kristine Larsen
4. Ole Olsen (bestefar til Torgunn og Sølvi),
5. Deberg Larsen (far til Arthur og Reidar Larsen),
6. Adolf Ravn (fra Mellastua, svigerbror til Anna Ravn nr.12, Terje Ravns onkel)
7. Alfred Kristiansen (gift med Laura nr. 2),
8. Hans Thomassen (Bjerkelund) (far til Olga og Kåre),
9. Lærer Midtbøe,
10. Enevold Larsen (fra Holtvik, far til Agnar),

11. Agnes Arntzen (gift med Marit og Martin). Deberg),
12. Anna Ravn (mor til Terje Ravn),
13. Olga Indregard (Gimse),(tante til

Linus i Svingen er fra Vidrek

Kjetil Indregard har hatt suksess på barne-tv i høst. Ungene i Svingen, med Linus i spissen, appellerte både til små og store familiemedlemmer. Responsten på de 6 episodene var formidabel.

I et intervju i Fremover forteller Kjetil at inspirasjonen til ungemiljøet i Svingen har han henta fra barndomstida si på Vidrek. Da sikter han til stemninga av trygghet og utfoldelse. Selve karakterene har ingen bestemte modeller, men noen episoder og hendelser tar delvis utgangspunkt i faktiske forhold fra oppveksten. Men hva det er, holder han for seg selv.

NRK har tenkt å følge opp suksessen. Kjetil har allerede skrevet 24 nye

episoder av Linus. Innspillingen 2006.

starter rett over nyttår, og alle episodene skal sendes som julekalender i

Faksimile: Fremover

Nytt bord i fjæra

Av Arna Flønes

I sommer har Kjell-Olav laga et svært bord på tre komma sæksti, med fastmonterte benker. Det står nede i fjæra ved Kirkesteinen og kan benyttes av de som måtte trenge det.

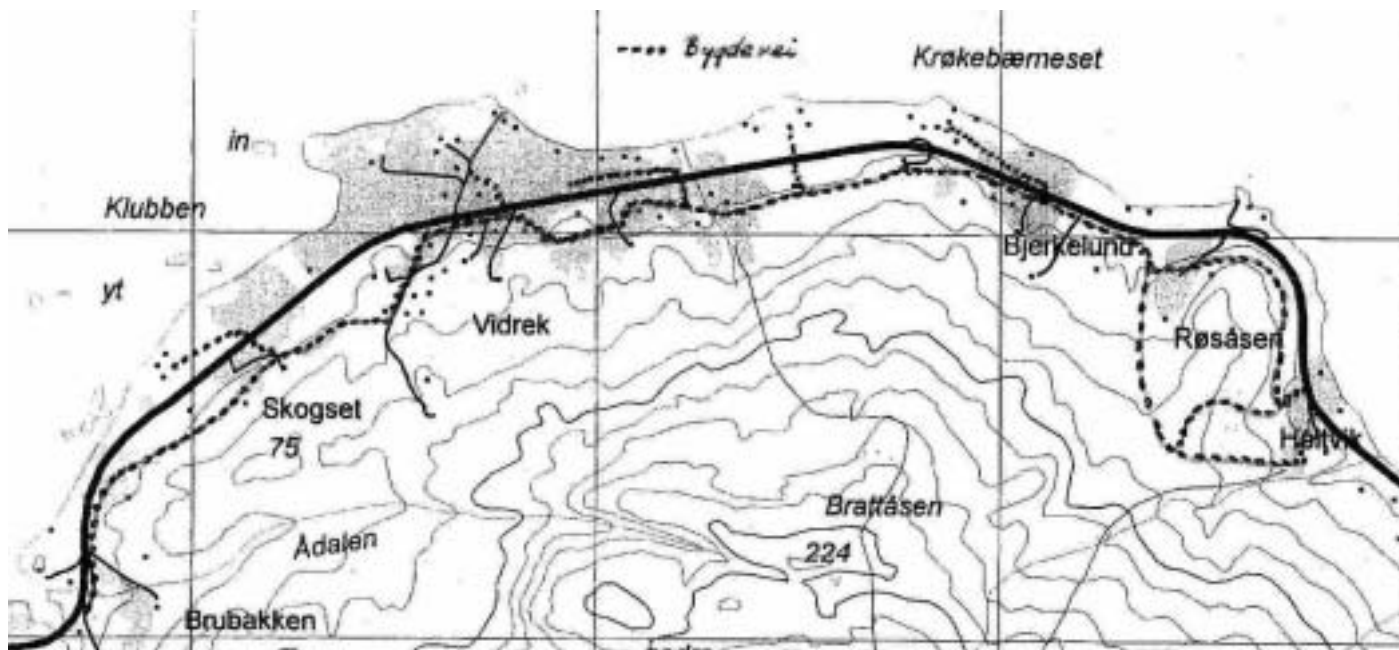
Etter et år på låven var treverket tørt. Kjell Olav konstruerte modellen og smurte inn materialet etter alle kunstens regler. Deretter ble alt skrudd sammen nede i fjæra, med god hjelp av onkel Oddbjørn. Dette bordet er ment å skulle stå ute i all slags vær året rundt.

På innvielsesfesten i slutten av august var både høggeren Gaute, som i fjor felte den svære furua på 112 år. Sagfører Svein som saga det opp til material like etter at det var felt, og byggmester og konstruktør Kjell-Olav.

Det var også flere til stede som var med og skapte en munter stemning i høstmørket. Bordet ble døpt og vi håper det kan være til glede for mange i årene framover. Alle er velkommen i fjæra bare de rydder opp etter seg. Sånn e det med den saken.

Bygdevei, er det mulig?

Under arbeidet med Områdetiltak i 2002 blei det klart at en intern veiforbindelse, utenom E6, er nødvendig hvis bygda skal ha håp om ny, positiv utvikling. Et grunnleggende problem er å skape nye muligheter til utkjørsler på E6. I dag er det som kjent bom stopp for bygging på grunn av manglende avkjøring. Gang/sykelsti ligger langt fram i tid.

Vi er på 3.plass blant bygdene i Narvik kommune på det feltet, og det er for tida ingen konkret framdrift eller planer når det gjelder nr.1 på lista, Hergot.

Tanken om en bygdevei, mer eller mindre etter den gamle veitraséen fra før Riksvei 50 kom, dukket opp. Argumentene for bygdeveien er flere:

- En grusvei, kjørbær for bil og traktor, er billigere enn gang/sykelsti langs E6
- Bygdeveien åpner direkte opp for ferdsel til flere interessante bolig-tomter enn gang/sykelsti.
- Bygdeveien er tryggere for unger (lenger fra E6).
- På bygdeveien får vi tungtrafikken på E6 mer på avstand.
- En koselig bygdevei øker i seg selv trivselen og gjør bygda sosialt attraktiv.
- Bygdeveien bidrar til å lette adkomsten til skogsdriftområder.
- Finansiering av bygdeveien kan trolig hentes fra flere kilder: trafikksikringsmidler, skogsveimidler, kanskje også spillemidler.

Noen motargumenter fins det også, bl.a.:

- Bygdeveien vil kreve noe mer ny veibelysning.
- Gang/sykelsti berører mindre jordbruksjord enn en bygdevei (kanskje).

Det ble gjort noe forberedende arbeid med bygdevei-tanken i 2002 og 2003. Et medlemsmøte i grendelaget våren 2004 nedsatte en komité for å arbeide fram et forslag til trasé, før vi undersøker mulighetene til å få Statens Vegvesen med i et prosjekt for å realisere bygdeveien.

Komitéen, som har bestått av Rønnaug, Gunnar, Ingrid, Martin, Anders og Erlend, har i høst vandra på befaring og la fram et forslag til trasé på et medlemsmøte i november. Traséen gjelder bare Storelva og Holtvik. (Utafor Storelva er det også mulige trasé-løsninger.)

Komitéen understreka i sin presen-tasjon at:

- Traséen mellom Storelva og Holtvik i hovedsak følger den gamle bygdeveien
- Bygdeveien vil løpe inntil E6 bare

nedafør Melangen-hytta, mellom nåværende Kryssset og Olga Olsen, og i Røssåsen.

De viktigste avvikene fra gammelmeveien er:

- Ovafor Gjerdhågen, der veien føres inn på Kirkegårdsveien ovafor Gimse-hytta
- Mellom Ravn og Solberg-husene, der veien foreslås lagt nedafør Svein/Anita
- Sjøveien legges fra et nytt Kryss øverst på bakketoppen, øst for Oddvar Olsen og deretter vestover til den møter Sjøveien.
- Forbi Olga Olsen, der den foreslås lagt på berghylla som går ovenfor fjøset og gammelhuset (Grete/Elins hus)
- Forbi Gundersen/Olsen legges den nedenfor husene
- Ved Røssås-halsen er flere løsninger mulig: langs gammel trasé på forsida av halsen, eller opp til foten av halsen og ned til Holtvik (flere alternativer mulig).

Dette er bare ett av flere mulige forslag. Tilpasninger er fullt mulige.

Den foreslåtte traséen er lett å bygge: krever ingen skjæringer, og har bare mindre dalsøkk å krysse. Enkelte partier av gammel-veien kan med litt opparbeiding tas i bruk som de er.

- Innkjøringene til E6 begrenses til ca. 8. Det er vist E6-adkomst for alle hus og hytter, samt grendehuset, på begge sider av E6. (De to hyttene på Røssåsneset er litt problematiske)

Medlemsmøtet i grendelaget ga komitéen klarsignal til å ta kontakt med Vegvesenet og kommunale myndigheter for å undersøke responsen på forslaget om bygdevei. Komitéen oppfatter sin rolle kun som 'utredende'. Svarene vi får fra 'øvriheta' vil bli lagt fram til drøfting i bygdemøter. Dersom det seinere blir aktuelt å gå over i en gjennomføringsfase, kreves det et langt mer formelt

mandat og en annen organisering. Men dit er det nok uansett et stykke å gå. Den tid, den sorg.

Kartbildet viser hvilken trasé vi har skissert. Komitéen oppfordrer bygdefolket til å 'sjekke den ut' i terrenget og diskutere alternativene i tida som kommer.

For Bygdeveikomiteén
Martin

Fra forrige runde med bygdevei...

Dette bildet har vi fått fra Per Olav Eidissen. Dette var at av bildene i utstillinga på kulturmønstringa, så mange har nok sett det før. Det har imidlertid ikke vært på trykk i Austavinden før.

Det viser arbeidsgjengen fra bygda i fred med å bygge vei over Krøkebærneset i 1901. Fotografen var Hans B. Ravn Eidissen.

Personene på bildet (fra venstre): Martin Indregard, Amund Eliassen, Edvart Ravn, Hans Skoglund, Hans Olsen, Arnt Hansen, formann Trønes, Lars Rasmussen, Johan Andreassen, "Littje-Lars" Lorentzen og Hans Amundsen.

Foto 1901: Hans B. Ravn Eidissen.

Velkommen til Juletefest på Grendehuset

Tirsdag 28.desember 04
Kl.17.30

Ta med kakefat og nissepakke.
Hilsen Komiteen

Nytt fra Naustporten

Enda en sesong er over, og fembøringen kviler på vogna i Kongsbakkaustet. Når vi nå setter oss ned og summerer opp drifta, ser vi at det faktisk er liv laga.

Anders Øgsnes

Det har vært et spesielt år med Hildringstimen, da det faktisk er første året det har vært mitt yrke. Da Funn opplevde lavkonjunktur i data-bransjen, måtte vi se på muligheter for å spare. Permittering var ett virkemiddel, og ble min mulighet til å realisere en tanke jeg har jobbet med i bakhodet; - Går det an å livnære seg av opplevelse med Nord-norsk kyskulturliv som rammer? Kunne jeg bruke fembøring, naust, og nordnorsk natur til å skaffe meg levebrød?

Slik ble det. Jeg ble permittert, og satte meg umiddelbart ned og skrev et brev til SND for å be om hjelp til næringsutvikling. Jeg ønsket meg et skikkelig naust som jeg også skulle kunne bruke til verksted,

Det er mest handarbeid å gjøre på det grove tømmeret. Her er fintilpasses en lafteknute. Vi har funnet ut at det meste faktisk gjøres like bra og fort med hand som med maskin.

Jørgen viser diensjonene på porten etter at røstmora er lagt på - en drøyt 10 meter lang granstokk hentet fra granskogen på Indregard

klasserom, gildehall for strandhugg osv. Jeg fikk penger til å lage meg en forretningsplan, samt prosjektere naustet. Trond Blomlie i Ofoten Friluftsråd likte mine tanker om undervisning og leirskole, og lovde meg tømmer på rot gjennom Statsskogsstyret.

Med en gjennomarbeidet forretningsplan og Tronds løfte om tømmer i lomma, gikk jeg så tilbake til SND. De likte mine tanker så godt, at de valgte å belønne mine planer med investeringsstøtte, og jeg var i gang.

Prosjektet har vokst siden jeg presenterte det i forrige Austavinden. Da vi først kom i gang med laftinga var naustet blitt 18x10 meter. Da har vi prosjektert et 4x10 meter stort rom øverst i naustet, som skal være klasserom, gilderom, med mer. Her skal vi ha ei grue og kunne fyre opp på vinterstid. Rommet skal ha vinduer ut til "båthallen", hvor fembøringen skal kunne vises med spennende lyssetting.

Fembøringen skal også brukes som "møbel" når den står inne. Gjestene skal kunne kles opp varmt, og settes på tofta med varmt i koppen, mens man viser foredrag eller fim på seilet. Deretter skal de kunne trekke inn i gildestua og få servering og bev-

ertes av Sølvi og hennes kompetente Breidablikkstab.

Underveis har vi fått bekreftet at det vi holder på er liv laga. Det har vært den beste sesongen i Hildringstimens "karriere", og til

Vi har ikke latt været komme i veien for mora med laft. Her er det Gunnar som står i snøføyka og lurar på om ikke Cafè Olga har åpnet...

tross for at gesjeften foregår uten uten videre markedsføring.

Vi har brukt byggeprosessen i undervisning og opplevelse. Byggklassene ved Oscarborg videregående skole har hatt aktivitesdag. Flere av bedriftene vi har bevertet og hatt på tur til Vidrefjæra har vært innom og fått demonstrert laft. - Og vi har selvsagt hatt med oss elevene fra Kystkulturvalgfaget ved Ankenes Ungdomsskole som vi har vært lærere for en dag i uka.

Når dette skrives har vi vært i gjennom et år med mye spennende skolt-kløing og masse ny lærdom. Etter at Jørgen Wilhelmsen og Gunnar Hansen sluttet seg til i begynnelsen av august, tok det skikkelig fart. Nå har vi avsluttet for vinteren, og det som gjenstår er å legge på samhaldsstokkene, og reise takkonstruksjonen. Innvendig arbeid med golv med mer gjenstår selvfølgelig også. Vi starter opp igjen ved påske-tider, og håper å være under torvtaket til sankthans.

Vi kan ikke skrive denne artikkelen uten å nevne fjerdemann på laget - ho Olga - og hennes varme kjøkken, som vi kaller Cafè Olga. Der er alltid kaffen varm - uansett hvor-

Dyp konsentrasjon oppe i høyden...

dan været er ute. En del andre har også vært innom og tatt i noen tak. Vi må nevne og takke disse også:

Far min har gjort veien fra Ulvsvåg kort, og vært med en del dager. Svein, Marius og Torgunn har også tatt tak. Bjørn Holmefjord var også med i begynnelsen, og Arna, Frida og Agnes var nedom med kaffe.

Martin må også få en STOR takk for å ha stilt granskogen sin til disposisjon. Den har kommet godt med!

En helt spesiell takk skal også Hans ha. Det er han som har gjort hele prosjektet tilgjengelig ved å vastå grunn til naustet. Landbruksmyndighetene hadde innvendinger til plassering på Sølvis mark, da dette ville "forkrongle" slåttemarka.

Nå kan vi bare kvile oss i vinter, og glede oss til å ta fatt igjen.

Jeg benytter anledninga til å ønske alle velkommen på åpningsfesten, og en riktig god jul.

-Anders

Her er oversikt over byggeplassen - kanskje mest beregnet på de som ikke selv har vært forbi denne veien i sommer. Bildet er tatt fra stuevinduet hos Olga.

Austavindredaksjonen ønsker alle en riktig fredfull jul, og et godt nyttår!

Barneside

Høsten

Nor høsten kommer
kommer en ny konge
det er høstens konge,
og høsten er bra for da

Er det snart jul.

Og nor julen kommer
kommer en ny konge
og det er julens konge,
og julens konge jager
vekk høstens konge.

Håvard H. Wang

En dag kom en flott amerikansk sportsbil glidende inn på en bensinstasjon et sted i Setesdal. I det samme kom en av bygdas eldre innbyggere kjørende for å fylle bensin på mopeden sin. Mannen i sportsbilen fikk full tank og raste avgårde.

Da han var kommet opp i 100 km/t oppdaget han en liten prikk i speilet. Prikken ble større og større helt til gamlingen på mopeden raste forbi. Mannen i sportsbilen ble irritert, satte klampen i bann og suste forbi mopeden.

Like etter ble han forbikjørt av gamlingen igjen. Da kjørte mannen opp på siden av mopeden, rullet ned vinduet og spurte hvor fort mopeden gikk.

Den gikk ikke mer enn 40 km/t før jeg fikk bukseselen klemt fast i døren din, svarte gubben.

Vitser

Verkstedmannen ba svensken stille seg bak bilen og si fra om blinklyset virket eller ikke.

"Nå setter jeg på blinklyset", sa verkstedmannen, "fungerer det?"

"Funkar, funkar inte, funkar, funkar inte, funkar"

Læreren: - Nevn et sjeldent dyr i Afrika.

Per: - Isbjørn!

Læreren: - Isbjørn?

Per: - Ja, den er sjelden i Afrika.

Mor: - Hvor er karakterboka di?

Per: - Jeg lånte den bort til Ole.

Mor: - Hvorfor det?

Per - Han skulle skremme foreldrene sine.

Gåter

Vet du hvordan du kan få en elefant inn i kjøleskapet på tre bevegelser?

Svar: Du åpner døra, putter inn elefanten, og lukker døra.

Vet du hva som er toppen av sløseri?

Svar: Å fotografere en sebra med fargefilm.

Vet du hvordan du kan få en sjiraff inn i kjøleskapet på fire bevegelser?

Svar: Du åpner døra, tar ut elefanten, putter inn sjiraffen og lukker døra.

Vet du hvorfor de blinde er så glade i frøloff?

Svar: Det står så mye morsomt på dem.

Vet du hvem som løper fortest av en elefant og en sjiraff?

Svar: Elefanten, for sjiraffen er inne i kjøleskapet.

Ha-ha! GOD JUL!!

Gamle dager på Vidrek: Skikk og bruk i jula

Her er et til kapittel fra Ole Olsens handskrevne memoarer. Her handler det om jula på Vidrek i gamle dager.

I julehelgen var det også morgenandakt før man spiste frokost. Da måtte alle være oppe, vasket og velflidd. Det tålte ingen undfallenhet såfremt man var friske. Og første juledag måtte ingen vise seg ute unødvendig, og absolutt ikke reke på gårdene. Det kunne tolereres at vi tenåringer fikk gå en tur etter at det var blitt mørkt, men det måtte ikke forkomme skrål og spetakkel på veggen. Det var helligbrøde.

Bære jula ut

Så var det også skikken om å ikke bære jula ut. Dette var, at kom man i nabogården tett oppunder jul, måtte man smake på julebaksten og drikke en kaffetår. Hvis ikke, bar man jula ut. Det saes å være en eldgammel skikk, at kom det unger på besøk omkring helga, så måtte de få en pakke med mat med hjem, ellers bar de jula ut, de og. Det blev fortalt at det var unger som hadde samlet sammen hele lager som varte utover helga med godmat.

Julekort

Skikken med julekort har en ikke kjennskap til hvor gammel den er på Virak. Men fra først i 1900-åra, vet en at den eksisterte. Her i grenda gikk vi unger fra hus til hus og så å si byttet kort. Vi leverte og fikk igjen, og det både til voksne og ungdom, men særlig skoleungene. Det minnes en fra 1904-5 og utover til omkring 1917-18, men da var det slutt med julekortbytte i bygda. Kort var blitt dyrere, og dette telte med i budsjettet, og man møttes jo og sa god jul til hverandre.

Julefisken

Så var det skikken med fisk til jul. O da var det helst kveita som var det ettertraktede råstoff. Det het for mannfolk, at fikk en ikke fisk, og helst kveite, måtte man sitte på naust-

taket i helga. Og for husmora var det melk og kjelost det gjaldt. Hadde ho ikke dette, måtte ho på fjøstaket. Derfor måtte ho stelle buskapsen slik at det blev melk til jul.

Hvor lenge skikken med bruk av juletre har vart, er ikke kjent, men her på Virak var den i bruk sikkert først i 1900. I de hus hvor en bekjente seg til den Læstadianske trosoppfatning, var det hedenskap å ha juletre. Så vidt en minnes, var det med stiftelsen av Virak ungdomslag i 1909 at det blev offentlig juletrefest i bygda. Da samledes gamle og unge, gikk rundt juletre, og sang av full hals de kjente julesanger.

Julegaver

Julegaver er en gammel skikk her i grenda. I vår barndom og før den tid var det mest hjemmelagede ting som blev gitt. Det var ungene som særlig var de heldige. For det var de som trodde på julenissen, og var spente på om det var noe av det de hadde ønsket seg som han hadde i sekken. Ja dette går jo igjen den dag i dag, men for 60-70-80 år siden, var det klesplagg, som skjerf, votter, huer, forklær og tørklær. I de gårdene der en hadde voksne søsken som var borte og tjente penger, kunne en småunge kanskje få en kjøpleke til jul.

Veden

Så var det juleveden. Den måtte det være rikelig av på gården. I adventa utover mot jul gikk guttene fra gård til gård for å se hvor langt den og den var kommet med juleveden, og om de hadde fått store vedla i sjåen. Det var ofte et problem å få veden heim fra skogen, for ofte var det tørrfrost og avbærføre. Men ei rå hadde de fleste. De hadde teiger som de kom til på skrangelføre, enten med støtting eller med vogn. De som hadde teiger som lå like innpå grenda kunne til nød drage noen stranger fram til brukbar

eller fremkommelig veg. Tørforre måtte ikke mankere, men av den skulle det ikke så meget til, for det var bare til opptenningsved den bruktes.

Var det ikke kjøreføre, to en øks og tau, og drog seg ei passende forra så langt at en skranglet med vogna til, og da var opptenningsveden berget.

Juleskåka

En skikk en ikke kjenner opphav til, og heller ikke hvorvidt den var brukt i andre grender og deler av landet, eller om den var særege for Virak, er dette med "Juleskåka". Juleskåknatta var natta til juleaftenen. Da skulle ongan gå i gårdene etter at folk hadde lagt seg, og med en liten lime eller en passende bjerkekvisst banke på felden eller teppet så passelig at vedkommende i senga merket dette. Men en måtte kommes seg ut snarest mulig. Vanlig låste en ikke døra denne natta, men var den låst, hengte man lmen eller buska på dørhanken, eller ett eller annet på trappa så gardsfolket såg at besøket var utført.

Det var alminnelig å gi juleskåka i egen familie også. Dette var ungene særlig påpassende med - både seg i mellom, og med mor og far.

Ole Olsen 1900-78

Telefonliste for bygda 2005

Navn	Telefon	Mobiltelefon	Epost
Bjerkelund, Alf-Harald og Randi	76 95 96 71	917 26 124 (AH) 416 21 009 (R)	
Bjerkelund, Kåre	76 95 96 27		
Bjerkelund, Øystein	76 95 96 27	416 21 009	
Brink, Arne og Gerd	76 95 96 35	958 82 964 (G) 994 07 242	
Dahl, Olga	76 95 96 14		
Eidissen, Anne-Berit og Gaute	76 95 96 53	958 83 423 (A)	vidrek@start.no
Eidissen, Asbjørn		414 25 630	vidrek_bonde@hotmail.com
Eidissen, Oddmund	76 95 96 53	48133343	
Eilertsen, Ingebjørg og Osvald	76 95 96 18	901 25 037 (I), 990 33 401 (O)	
Eilertsen, Svein Yngve	76 95 96 18	917 67 715	
Flønes, Arna	76 95 96 20	90617 886	koravn@tiscali.no
Gundersen, Hans og Ragnhild	76 95 96 55	95198609 (H) 952 02 183 (R)	hansgun@sensewave.com
Gundersen, Laila		90753560	
Gundersen, Roar		992 51 593	
Gundersen, Ann Kristin		995 19 351	
Hansen, Geir Eirik	76 96 01 19	901 95 376	
Hansen, Gunnar og Toril Ranheim	76 95 96 42	91134 493 (T)	
Hansen, Marius	76 95 96 42	959 42 299	
Hansen, Monica	76 95 96 36	414 74 742	
Hartviksen, Jenny		913 64 600	
Indregard, Martin og Ingrid How	76 95 96 21	907 72 497 (M) 415 57 932 (I)	martini@online.no
Indregard, Rønnaug	76 95 96 43	991 65 924	rindre@online.no
Jensen, Trond	76 95 96 63	99018 996	jen.san@c2i.net
Johansen, Lill Ann og Øystein	76 95 92 52	909 37 667 (Ø)	
Kongsbakk, Jørgen og Anna	76 95 96 17		
Kristiansen, Frida	76 95 96 77	913 42 909	
Larsen, Gunn og Torfinn	76 95 96 32	907 26 025 (T)	torfinnl@c2i.net
Larsen, Agnar		480 24 557	
Nordstrøm, Mary-Ann og Gunnar	76 95 96 84	986 74 540	
Nygård, Gunvor	76 95 96 45	905 76 113	
Olsen, Berit	76 95 96 40	922 93 352	
Olsen, Olga	76 95 96 59		
Olsen, Ole Magnus	76 95 96 40	47012718	
Olsen, Torgunn	76 95 96 40	971 87 286	
Overvåg, John Martin og Liv	76 95 96 46	913 71 873 (JM) 962 38 642 (L)	
Overvåg, Britt Oddveig		911 18 018	
Overvåg, Inger Elin		938 55 380	
Ravn, Alma	76 95 96 51		
Ravn, Anita Didriksen og Svein	76 95 96 61	976 20 752(A), 957 78 318 (S)	g-ravn@c21.net
Ravn, Mari	76 95 96 61	481 05 493	
Ravn, Silje	76 95 96 61	957 78 318	
Ravn, Børge Johnny		905 42 874	
Ravn, Edmund	76 95 96 12	77650746	
Ravn, Ivar	76954232		
Ravn, Kjell-Olav	76 95 96 20	909 97 316	koravn@tiscali.no
Ravn, Lise	76 95 96 20	993 66 098	
Ravn, Åge Flønes	76 95 96 20	476 23 483	bewarez@frisurf.no
Rønning, Brita og Embret	76 95 96 44	907 85 535 (B) 97652 883 (E)	
Røssås, Gerd og Jan	76 95 96 22	975 13 070 (J)	
Sand, Per	76 95 96 74	916 29 085	
Sandvoll Jensen, Erlend	76 95 96 63	926 22 133	erlend.sandvoll@c2i.net
Sandvoll, Unni Gustavson	76 95 96 63	926 02 928	jen.san@c2i.net
Solberg, Thor Ivar Morten	76 95 96 36	976 88 608 952 42 042	
Solum, Anita	76 96 01 19	993 06 116	
Stensland, Geir Rune	76 95 65 76	990 18 973	
Utnes, Line	76 95 65 76	990 23 973	
Øgsnes, Anders og Sølvi	769 40448	90986117 (A) 417299 27 (S)	adm@hildringstimen.no post@breidablikk.no
Åsheim, Marit	76 96 04 04		